

2016 .a. viieteistkümnes inimõiguste ümarlaud

Koosoleku kokkuvõte

Kuupäev : 7.november 2016

Asukoht: Fenno-Ugria Asutus, Pärnu mnt 28-9

Koosolekut juhatas: Viia-Kadi Raudalainen (Fenno-Ugria Asutus MTÜ)

Osalesid: Kaidor Kahar ja Liisa Pakosta (Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsuse voliniku kantselei), Sandra Vokk ja Michaela Snopkova (SA Unitas), Aet Kukk ja Kai Reinfeldt (Inimõiguste Instituut), Reet Laja (Eesti naisuuringute teabekeskus), Jaak Prozes ja Viia Kadi Raudalainen (Fenno-Ugria Asutus MTÜ), Kari Käsper (Inimõiguste Keskus), Helike Saar (MTÜ Lastekaitse Liit), Merje Mägi (Välisministeerium), Veronika Svištš (Mondo), Krista Mulenok (Eesti NATO ühing),

Protokollis: Jaak Prozes (Fenno-Ugria Asutus MTÜ)

Päevakord:

- Koostöölepingu sõlmimisest inimõiguste ümarlaua ja soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsuse voliniku kantselei vahel (edaspidi SVV)
- Ülevaade kahenädalasest koolitustsüklist sisepõgenikele Ukrainas (Eesti Naisuuringute teabekeskus)
- Ülevaade abist Ida-Ukrainas (MTÜ Mondo)
- Venemaa soome-ugri rahvaste olukord inimõiguste kontekstis (Fenno-Ugria Asutus)
- Ülevaade tegemistest ja plaanidest (Inimõiguste Instituut)
- Ülevaade tehtust ja plaanidest (SA Unitas)
- Ülevaade lapseõiguste kuust (MTÜ Lastekaitse Liit)
- Ülevaade elanikkonnakaitsest, naised - rahu ja julgeolek (Eesti NATO ühing)
- Muud küsimused

KOKKUVÕTE

Otsustati, et koosoleku käigus ei lähtuta päevakorrapunktide järjekorrast, vaid antakse ülevaate toimunust ja planeeritavatest üritustest vastavalt istumise järjekorrale. Koostöölepingut Inimõiguste ümarlaua ja SVV vahel käsitletakse eraldi punktina, vt p 2.

Eesti Naisuuringute teabekeskus (ENUT)

ENUT abistas Ukrainas sisepõgenikke, kes onvaldavalt naised. Tehti seda Zaporozje ja Lvivi oblastites. Tutvustati äri arendamise võimalusi ja Eesti praktikat sotsiaalse ettevõtluse vallas. Kogunesid 40-50 inimeselised rühmad, saadi tähelepanu kohalikus televisioonis. Kodanikuühiskond pole Ukrainas eriti arenenud, arusaamad demokraatiast on veidrad. Juhtimisstiil ka MTÜdes pärit nõukogude ajast.

Selgus, et Ukrainas arvatakse, et neid Eestis eriti ei sallita

Leiti, et välisministeeriumi arengukoostööga tegelev võiks koondada infot, millised organisatsioonid Ukrainas tegutsevad, et ka omavahel tegevusi paremini koordineerida.

MTÜ MONDO

Organisatsioon viis läbi maailmahariduse alase koolituse õpetajatele Luganski oblastis. Levitati Eestit ja inimõigusi tutvustavaid materjale. Näitus „Naised ja lapsed“ konfliktikolletes. Organisatsioon vajaks venekeelseid materjale, et Eestit paremini tutvustada. Veronika lubas omalt poolt saata huvilistele näituse info.

SA Unitas

Organisatsioon korraldab 30.11. kooliõpetajatele totalitaarsetes ühiskondades toimuvat inimeste tagakiusamise ja inimõiguste küsimusi puudutava koolituse õpetajatele, toimuvad ka vastavad rollimängud. 10.12 näidatakse inimõiguste teemalist filmi Artises. Veel toimub koostöös Tallinna Ülikooliga inimõiguste nädal ja korraldatakse *holocausti* teemaline koolitus kooliõpilastele.

Soolise võrdõiguslikkuse volinik

Tulevikuplaanidest on olulisim, et SVV kantselei kolib aadressile Roosikrantsi 8B.

Lastekaitse Liit

November on laste õiguste kuu, möödub 25 aastat Eesti ühinemisest ÜRO lastekaitse konventsiooniga. 22. november korraldatakse vastav konverentsi ja osaletakse oma programmiga PÖFF-i raames toimuva laste- ja noorsoofilmide festivalil.

Inimõiguste Keskus

Praegu käivad ettevalmistused 2017. aastaks, väga palju on pooleli ja seetõttu on praegu planeeritavast vara rääkida. Organisatsioon on kogunud annetusi 2000 EUR-i ulatuses kooseluperede kohtukaasuste lahendamise toetuseks.

Eesti NATO ühing

Korraldas koostöös Riigikantseleiga konverentsi "Eesti julgeolek: minu panus", milles selgitati, et igaüks võib panustada riigikaitseks. Novembri alguses toimus Balti-Vene Noortefoorum, kuhu oli raske kutsuda Venemaalt esinejaid. 10.11. toimub ISIS-e teemaline seanss kinos ARTIS. Tähtsaim üritus on aga 10. märtsil Riigikogus toimuv konverents „Naised, rahu ja julgeolek“ [ÜRO resolutsiooni 1325](#) Eesti tegevuskava täide viimist.

Inimõiguste Instituut

Suur mitmesaja osalejaga üritus oli Eesti Euroopa Nõukogu eesistumise raames lapse õigustele pühendatud konverents. Inimõigushariduse käsiraamat Kompass on peagi saadaval ka veebis. 9.12 on kavas traditsiooniline inimõiguste konverents, kus tutvustatakse uurimistulemusi uusmigrantide kohanemisest Eestis. Seekordne konverents keskendub kahele rahvusvaheliselt aktuaalsele teemale: migratsioonile fookusega sisserändel ning propagandale ja sõnavabadusele. Euroopa väärtuste, immigratsiooni ja inimõiguste teemaikat hakkavad lahkama ka Saksa ja Prantsuse filosoofid.

Fenno-Ugria Asutus

Peamisteks sündmusteks 2017 oli Eesti esindamine Soome-ugri rahvaste maailmakongressil Lahtis ja hõimupäevade korraldamine, mis oli suurejoonelisem ja töömahukam. Konverents ja Tartu kontsert toimusid Eesti Rahva Muuseumi uues hoones ja Tallinna kontsert aga Kultuurikatlas. Järgmisel aastal püütakse lisaks hõimupäevadele rohkem ka Venemaa soome-ugri rahvaste koolitamisele ja arendamisele tähelepanu pöörata, plaanis on ühisprojekt EMSL-ga. Arutleti, kuidas korraldada oma ettevõtmisi nii, et üritustele tuleks Venemaalt õiged inimesed. Venemaa esindajate kutsumisel on probleeme (kutsutud inimestele tehakse sõiduks takistusi või saadetakse ametnikke), samuti näitab Venemaa üles soovimatust kodanikuühiskonna arendamise või rahvussuhete valdkonna tegevustes osalemisest.

2. Inimõiguste ümarlaua ja Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsuse voliniku kantselei (SVV) vahelise koostöölepingu eesmärgiks oleks MTÜ erinevate valdkondade teadmistepagasi kaudu saada parem ülevaade inimõiguste valdkonnas toimuvast, mis võimaldaks kantseleil paremini ja laialdasemalt analüüsida toimuvaid protsesse. Peale lühikest arutelu leiti, et kuna Inimõiguste ümarlaud pole juriidiline isik, siis ta ei saa sellist lepingut alla kirjutada, küll aga

võivad vastava hea tahte lepinguga ühineda ümarlauda liikmesorganisatsioonid. Otsustati, et **SVV** valmistab ette vastava projekti.

3. Muud küsimused

Otsustati teha ettepanek MTÜ Mondole korraldada järgmine Inimõiguste Ümarlaua istung 2017. aasta veebruaris, mida Veronika Svištš lubas oma organisatsiooni juhtivatele tegelastele edastada.

Mondost on saabunud ka nõusolek ümarlauda võõrustada.

Protokollis:

Jaak Prozes

MTÜ Fenno-Ugria Asutus